

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

అల్ హజ్ సూర పరిచయం

ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 78 వాక్యాలున్నాయి. ఈ సూరాలో 'హజ్జ్' ప్రస్తావన వచ్చింది. ఇస్లాం మౌలికాంశాలలో 'హజ్జ్' ఒకటి. దైవదాసులను హజ్జ్ చేయకుండా నిలువరించటం మహాపరాధం. ముమ్మాటికీ ఇది 'ఫిత్నా' (పీడన) అనిపించుకుంటుంది. ఈ పీడన సమసిపోవాలి. శాంతి భద్రతలు నెలకొనాలి. తద్వారానే ఏక దైవారాధనకు నిలయమైన కాబా గృహానికి దైవవిధేయులు నిక్షేపంగా వచ్చి, హజ్జ్ క్రియలను సజావుగా నిర్వర్తించగలుగుతారు. ఈ సూరాలోని ప్రధానాంశం ఇదే.

22. అల్ హజ్

ఆయత్లు : 78

అవతరణ : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువు ఆగ్రహం నుండి మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోండి. యదార్థంగా ప్రళయం నాటి భూకంపం మహా (విధ్వంసక) విషయం.

(2) దానిని మీరు చూసినప్పుడు ఎలాంటి స్థితిలో ఉంటుందంటే, పాలుపట్టే ప్రతి స్త్రీ తన శిశువును మరచిపోతుంది. ప్రతి గర్భిణీ యొక్క గర్భం పడిపోతుంది. ప్రజలను నీవు మత్తులో ఉన్నట్లు చూస్తావు. కాని వారు మత్తుపానీయం సేవించి ఉండరు. అయితే అల్లాహ్ శిక్ష మహా తీవ్రంగా ఉంటుంది.

(3) కొందరు జ్ఞానం లేకపోయినా అల్లాహ్ ను గురించి వాదిస్తారు. ధిక్కరించిన ప్రతి షైతాన్ ను అనుసరిస్తారు.

(4) వాస్తవం ఏమిటంటే వాడి జాతకం ఇలా వ్రాయబడి ఉంది. వాడిని స్నేహితుడుగా చేసుకునే మనిషిని వాడు మార్గం తప్పించి మరీ వదలిపెడతాడు. ఇంకా వాడిని నరకం వైపు మార్గం చూపుతాడు.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمۡ ۚ اِنَّ زَلٰلَةَ السَّاعَةِ شَىْءٌ عَظِیْمٌ ﴿۱﴾

يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذٰهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرٰى النَّاسُ سُكْرٰى وَمَا هُمۡ بِسُكْرٰى وَّلٰكِنۡ عَذَابُ اللّٰهِ شَدِیْدٌ ﴿۲﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يُجَادِلُ فِی اللّٰهِ بِغَیْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَیْطٰنٍ مَّرِیْدٍ ﴿۳﴾

كُتِبَ عَلَیْهِ اَنَّهُ مِّنۡ تَوٰلٰةٍ فَاَنَّهُ یُضِلُّهُۥ وَيَهْدِیْهِ اِلٰی عَذَابِ السَّعِیْرِ ﴿۴﴾

(5) ఓ మానవులారా! ఒకవేళ మీకు మరణానంతర జీవితం పట్ల ఏదైనా అనుమానం ఉంటే, మీరు ఈ విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. మేము మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాము, తరువాత వీర్య బిందువుతో, ఆ తరువాత నెత్తుటి గడ్డతో, ఆపై మాంసపు కండతో, అది రూపం కలదిగానూ, రూపం లేనిదిగానూ ఉంటుంది. మీకు వాస్తవం విశదపర్చాలని తెలుపుతున్నాము. మేము కోరిన దానిని ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు మాతృగర్భంలో భద్రపరచుతాము. తరువాత మిమ్మల్ని ఒక శిశువు రూపంలో బయటికి తీస్తాము. మీరు యుక్తవయస్సుకు చేరటానికి. మీలోని కొందరు ముందుగానే పిలుచుకోబడతారు. మరి కొందరు అతి నికృష్టమైన వయస్సు వైపునకు మరలింపబడతారు. అంతా తెలిసిన తరువాత కూడా ఏమీ తెలియకుండా ఉండటానికి. ఎండిపోయిన నేలను మీరు చూస్తున్నారు. మేము దానిపై వర్షం కురిపించగానే, అకస్మాత్తుగా అది పులకరిస్తుంది. మరియు ఉబుకుతుంది. అంతేకాక అది అనేక రకాల మనోహరమైన మొక్కలను మొలకెత్తిస్తుంది.

(6) దీనికంతటికీ అల్లాహ్ యే సత్యం కావటం, ఆయన మృతులను బ్రతికించటం మరియు ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉండటమే కారణం.

(7) ప్రళయం తప్పకుండా సంభవిస్తుంది. ఇందులో ఎలాంటి అనుమానానికి తావులేదు. సమాధులలో ఉన్న వారందరినీ అల్లాహ్ తప్పకుండా లేపుతాడు.

(8) మానవులలో కొందరు ఎటువంటి జ్ఞానమూ లేకపోయినా, ఏ మార్గదర్శకత్వమూ లేకపోయినా, వెలుగును ప్రసాదించే ఏ గ్రంథమూ లేకపోయినా, అల్లాహ్ ను గురించి కలహించుకుంటూ ఉంటారు.

(9) ఫలితంగా వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించాలని చూస్తారు. ఇలాంటి వ్యక్తులు ప్రపంచంలో అవమానం పాలవుతారు. తీర్పుదినం నాడు మేము వారికి అగ్ని శిక్షను రుచి చూపిస్తాము.

لَيَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ
فَاتَا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ
مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخْلَقَةٍ وَغَيْرِ مُخْلَقَةٍ
لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۗ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ
آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّن يُّتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن
يُّرَدُّ إِلَىٰ أَرْحَالِ الْعُمْرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ
عِلْمٍ شَيْئًا ۗ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا
أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ ۖ وَأُنبَتَتْ
مِن كُلِّ زَوْجٍ بَّهِيجٍ ﴿٥﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتٰى وَاَنَّهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٦﴾

وَاَنَّ السَّاعَةَ اَتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۗ وَاَنَّ اللّٰهَ
يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُوْرِ ﴿٧﴾

وَمِن النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا
هُدٰى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنبِئٍ ﴿٨﴾

ثٰنِي عَظْفِهٖ لِيُضِلَّ عَن سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ لَهُ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّوَنٰدِيْقُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابٌ
الْحَرِيْقِ ﴿٩﴾

(10) ఇది నీ చేతులు ముందుగా పంపిందే. వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ తన దాసుల పట్ల అన్యాయం చేసేవాడు కాదు. (11) ప్రజలలో కొందరు అంచులపై నిలబడి అల్లాహ్ ను ఆరాధించే వారున్నారు. ఒకవేళ లాభం కలిగితే తృప్తి చెందుతారు. కాని ఏదైనా ఆపద సంభవిస్తే విముఖత చూపుతారు. ఇటువంటి వారికి ఇహమూ దక్కదు, పరమూ దక్కదు. అసలైన నష్టం అంటే ఇదే.

(12) వారు అల్లాహ్ ను వదలి అతను తనకు నష్టంగానీ, లాభం గానీ కలిగించలేని వారిని వేడుకుంటున్నారు. ఇదే నీచ నికృష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వం. (13) ఎవరి నష్టమైతే వారు చేసే లాభం కంటే అత్యంత సమీపంలో ఉందో, వానిని వారు వేడుకుంటున్నారు. ఎంత నికృష్టం అతని సంరక్షకుడు. ఎంత నికృష్టం అతని సహచరుడు.

(14) నిస్సందేహంగా విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేర్లు ప్రవహించే ఉద్యానవనాల్లోకి ప్రవేశింపజేస్తాడు. అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు. (15) ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ, అల్లాహ్ తనకు ఏ సహాయమూ చేయడని అనుమానించేవారు, ఒక తాడు ద్వారా ఆకాశాన్ని చేరడానికి కన్నం వేయాలి. తరువాత తనకు అయిష్టమయిన దానిని తన యుక్తి నిరోధించగలుగుతుండేమో ఆ కన్నం ద్వారా అతడు చూసుకోవాలి. (16) ఇటువంటి స్పష్టమైన బోధనలతోనే మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను అవతరింపజేశాము. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు.

(17) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులు, యూదులు, సాబియాలు, క్రైస్తవులు, మజూసీలు, సాటి కల్పించినవారు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వీరందరి మధ్య తీర్పు ఇస్తాడు. ప్రతి విషయమూ అల్లాహ్ అధీనంలో ఉన్నది.

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ لَيَسِّرُ لَكَ ۙ
لِلْعَبِيدِ ﴿10﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۚ فَاِنْ
اَصَابَهُ خَيْرٌ اَظْهَرَ اَبْهَةً ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ
اِنْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۗ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۗ
ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرٰنُ الْمُبِينُ ﴿11﴾

يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ۗ
ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿12﴾
يَدْعُوْا لَمَنْ ضُرُّهُ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهِ ۗ لَبِئْسَ
الْمَوْلٰى وَلِبِئْسَ الْعَشِيْرُ ﴿13﴾

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ
مَا يُرِيْدُ ﴿14﴾

مَنْ كَانَ يَطْنُ اَنْ لَّنْ يَنْضَرُّهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ فَلْيَبْذُذْ بِسَبَبِ اِلَى السَّمَآءِ ۗ ثُمَّ لْيَقْطَعْ
فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيْظُ ﴿15﴾

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍ بَيِّنٰتٍ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ
مَنْ يُرِيْدُ ﴿16﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِئِيْنَ
وَالنَّضْرِيْ وَالْمَجُوسَ وَالَّذِيْنَ اٰشْرَكُوْا ۗ اِنَّ اللّٰهَ
يَفْصَلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِِيْدٌ ﴿17﴾

(18) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తమూ సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, పర్వతాలు, వృక్షాలు, జంతువులు చాలామంది మానవులు, శిక్షకు అర్హులైన చాలామంది ప్రజలు అల్లాహ్ ముందు వినములై ఉండటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? అల్లాహ్ ఎవరినైతే అవమానం పాలు చేస్తాడో, అతనికి గౌరవం ఇచ్చేవాడెవ్వడూ ఉండదు. అల్లాహ్ తాను కోరినది చేస్తాడు.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّجَرُ وَالشَّهْسُ وَالْقَهْرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالذَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ۗ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۗ ﴿١٨﴾

1 - 18 వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : ఈ సూరా మక్కా చివరి కాలంలో అవతరించింది. అప్పుడు ముస్లిములు అవిశ్వాసుల హింసను భరించలేక మక్కా నుండి వలసపోయే ఉద్దేశం కలిగి ఉన్నారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కేవలం అల్లాహ్ ఆరాధన కొరకే కాబతుల్లాహ్ ను నిర్మించారని, అందువల్ల ముస్లిములే హక్కుదారులని, ఎందుకంటే ముస్లిములు అల్లాహ్ నే ఆరాధిస్తారని, అయితే మీరు విగ్రహారాధకులని, కాని మీరు ముస్లిములను కాబతుల్లాహ్ లో అల్లాహ్ ను ఆరాధించుకోనీయడం లేదు. వారే దానికి వారసులు. త్వరలో వారు దాన్ని మీ నుండి చేజిక్కించుకుంటారు” అని హెచ్చరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : 1 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ మానవులకు “మీరు మీ ప్రభువుకే భయపడండి. సత్యార్థాలు చేస్తూ ఉండండి. దుష్కార్యాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే ప్రళయ భూకంపం చాలా పెద్ద విషయం” అని ఉపదేశించాడు. ఆనాడు అందరినీ విచారించడం జరుగుతుందనీ, అందరూ భయంతో వణుకుతూ ఉంటారని హెచ్చరించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

2: ఆ నాడుగర్భవతులగర్భం వడిపోతుందని, ఏ లలువుద్దులొతారని, ప్రజలు ఎత్తులో వునిగిపోతారని, అయితే వారు మత్తును సేవించి ఉండరని, దైవశిక్ష అంత కఠినంగా ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

5: ఈ వాక్యం జోర్బి నోవోరిన్ గురించి అవతరించింది. వాడు జ గడాలమారి. వరణానంతరం తి రిగి లేపబడటాన్ని విశ్వసించేవాడు కాదు. ఇది అల్లాహ్ శక్తియుక్తుల్ని విశ్వసించని ప్రతి మనిషికి వర్తిస్తుంది. అంటే అతడు షైతాన్ ను అనుసరిస్తున్నాడు అన్నమాట. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త (స) ఒక బంజరు భూమికి అల్లాహ్ ఎలా మొక్కులతో పచ్చదనాన్ని ప్రసాదిస్తాడో అదేవిధంగా మళ్ళీ మానవులను ప్రాణంపోసి లేపుతాడు అని ప్రవచించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

7 : ప్రళయం రావటంలో ఎంతమాత్రం సందేహం లేదు. మానవులు ఈ భూమిపై, లోపల, ఈ విశ్వంలో ఎక్కడున్నారో, సజీవులై లేచి నిలబడతారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ శక్తిలోనే ఉన్నాయి. ఉనికిలేని మానవుడ్ని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. అదేవిధంగా మళ్ళీ జీవం పోస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

8 : కొందరు ఎటువంటి జ్ఞానం లేకుండా అల్లాహ్ గురించి వాదిస్తూ ఉంటారు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు కల్పిస్తారు. ఇతరుల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తారు. ఈ వాక్యం అబూజహల్ గురించి వచ్చింది. వాడు అవిశ్వాసానికి ప్రతీకగా ఉండేవాడు. ప్రజలను సత్యానికి దూరం చేసేవాడు. ఇది ఇలాంటి వారందరికీ వర్తిస్తుంది. మీరు ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా ప్రజలను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(19) అవి రెండు వర్గాలు, వాటి మధ్య తమ ప్రభువును గురించి వివాదం తలెత్తంది. వారిలో అవిశ్వాసులైన వారికొరకు అగ్ని వస్త్రాలు కత్తిరించబడి ఉన్నాయి. వారి శిరస్సులపై మరిగే నీరు పోయబడుతుంది. (20) దానివల్ల వారి చర్మాలే కాదు, కడుపు లోపలి భాగాలు సైతం కరిగిపోతాయి. (21) వారిని దండించడానికి ఇనుప గదలు ఉంటాయి. (22) ఎప్పుడైనా వారు కంగారుపడి నరకం నుండి బయటపడే ప్రయత్నం చేస్తే, వారు మళ్ళీ అందులోకే నెట్టబడతారు. “ఇప్పుడు చవిచూడండి దహన శిక్షను” అని అనబడుతుంది.

هٰذِهِمْ خَصْمَيْنِ اِخْتَصَمُوْا فِي رِبِّهِمْ ۗ فَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا قَطَعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ ۗ يُصَبُّ مِنْ
فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ﴿١٩﴾
يُصْهَرُ بِهَا مَا فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَاَجْلُوْدُهَا
وَلَهُمْ مَّكَامٌ مِّنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾
كَلِمًا اَرَادُوْا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اَعِيْدُوْا
فِيْهَا ۗ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٢٢﴾

ఇటువంటి దుర్మార్గుల పర్యవసానాన్ని గురించి వివరించబడింది. అంటే వారిని ఈ లోకంలో అల్లాహ్ అవమానం పాలుచేస్తాడు. పరలోకంలో నరకాగ్నిలో పడవేస్తాడు. అంటే ఇది మీ చేతులు చేసిన పాపాల కారణంగానే మీకు లభించింది. అల్లాహ్ తన దాసులను ఏమాత్రం హింసించడు.

11 : అవిశ్వాసుల తర్వాత కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. వారు కేవలం ప్రాపంచిక లాభాల కోసం తమను ముస్లిములుగా ప్రకటించేవారు. ఎటువంటి నష్టాలుగాని, కష్టాలుగాని రాని పక్షంలో ఇస్లాం అనుసరించేవారు. ఆపదలు సంభవిస్తే వారి గుట్టురట్టయి ఇస్లాం నుండి వైదొలగిపోయేవారు. ఈ విధంగా తమ ఉభయలోకాల్ని పోగొట్టుకునేవారు. లాభం అంటే ఇటు, లేకపోతే అటు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

15 : ఈ వాక్యంలో యూదుల, విగ్రహారాధకుల కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరు ముస్లిముల విజయాల పట్ల అసూయకు గురవుతారు. వారి హృదయాలు కోపాగ్నితో నిండిపోతాయి. అల్లాహ్ ముస్లిములకు, ప్రవక్తకు సహాయం చేయడని వారు భావించేవారు. అందువల్లే వీరు విశ్వసించేవారు కారు. అయితే అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకూ ముస్లిములకూ సహాయం చేశాడు. వారు తమ కోపాగ్నినీ దూరం చేయడానికి ఇంటి పైకప్పుకు తాడుకట్టి దాన్ని తన మెడలోనే వేసుకొని పూర్తిబలంతో లాగాలి. చివరికి ఆ తాడు తెగిపోవాలి. మెడ తెగి మరణం సంభవించాలి. దాన్ని ఇతరులు చూడాలి. అంటే వారు తమ కోపాగ్నిలో దహించుకుపోతున్నారు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకూ, ముస్లిములకూ సహాయం చేస్తూ ఉంటాడు. (మోమిన్ : 51)ని చూడండి. (అహ్సాసుల్ బయాన్)

16 : ఇందులో ఖుర్ఆన్ ను ప్రశంసించడం జరిగింది. ఇందులో ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయని తెలుపబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఎన్నో అద్భుత సూచనలు, పరమార్థాలు ఉన్నాయని తెలుపబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17 : సాబియాలు అంటే నక్షత్ర ఆరాధకులు, మజూస్ అంటే అగ్ని ఆరాధకులు. కొందరు సూర్యచంద్రులను ఆరాధించేవారని పేర్కొన్నారు. వీరు యూదులను, క్రైస్తవులను కొంత వరకు అనుసరించేవారు. అవిశ్వాసులు అంటే అరబ్ అవిశ్వాసులు. వీరు విగ్రహాలను పూజించేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

18 : ఇందులో అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని, ఔన్నత్యాన్ని, ఏకత్వాన్ని, దైవత్వాన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. విశ్వంలో ఉన్న దైవదూతలు, జిన్నాతులు, అందరూ అల్లాహ్ కు సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తూ ఉన్నారు. అంటే సూర్యుడు చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, కొండలు, వృక్షాలు, మానవులు ఇంకా అనేక జీవరాసులు, నిర్జీవులు అన్నీ ఆయనకు విధేయులై ఉన్నారు. ఎవరూ ఆయన ఆదేశాన్ని ధిక్కరించరు. అయితే కొందరు అవిధేయతకు పాల్పడుతున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(23) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారిని, క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే ఉద్యాన వనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అక్కడ వారు స్వర్ణ కంకణాలతో, ముత్యాలతో అలంకరించబడతారు. వారు పట్టు వస్త్రాలు ధరిస్తారు. (24) ఎందుకంటే పరిశుద్ధ వచనాన్ని స్వీకరించే మార్గం వారికి ప్రసాదించబడింది. స్తుతించబడే గుణవిశేషాలు గల దేవుని మార్గం వారికి చూపబడింది. (25) ఎవరు తిరస్కరించారో, ఇంకా అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు రాకుండా అడ్డగిస్తున్నారో - మేము సర్వమానవుల కొరకు నిర్మించిన పరిశుద్ధ మజ్జిద్లో స్థానిక ప్రజల యొక్క మరియు బయట నుండి వచ్చే వారి యొక్క హక్కులు సమానంగా ఉన్నాయి - దాని సందర్భానికి అవరోధంగా ఉన్నవారికి, దానిలో నిజాయితీకి వ్యతిరేకంగా, అన్యాయంగా ప్రవర్తించేవారికి మేము వ్యధాభరితమైన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము. (26) మేము ఇబ్రాహీమ్ కు ఈ గృహం కొరకు స్థలాన్ని సూచించినప్పటి సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. నాకు దేనినీ భాగస్వామిగా చేయకు. ప్రదక్షిణ చేసేవారి కొరకూ, ఖియామ్, రుకూ, సజ్జాలు చేసేవారి కొరకు నా గృహాన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచు. (27) మానవులందరినీ హజ్ కొరకు పిలుపు ఇవ్వు. వారు నీ వద్దకు దూర ప్రాంతాల నుండి నడిచి, వాహనాలపైనా ఎక్కి రావాలని (28) మరియు వారు తమ కొరకు ఇక్కడ ఉంచబడిన ప్రయోజనాలను దర్శించాలని. అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన పశువుల మీద కొన్ని నిర్ణీత దినాలలో ఆయన పేరును స్మరించాలి, స్వయంగా వారూ తినాలి, పేదరికానికి గురియైన అగత్యపరులకూ పెట్టాలి. (29) తరువాత వారు తమ మాల్నియాన్ని దూరం చేసుకోవాలి. ఇంకా తమ మొక్కుబడులను చెల్లించుకోవాలి. మరియు ఆ ప్రాచీన గృహానికి ప్రదక్షిణం చేయాలి.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجْلُونَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَوَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
خَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۖ وَهُدُوا إِلَى
صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً
الْعَاكِفِ فِيهِ وَالْبَادِ ۖ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادٍ
بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ الْعِمْءِ ﴿٢٥﴾

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ
بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِلِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ
ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي
أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَرِّهِمْ ۗ
الْأَنْعَامِ ۗ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ
الْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ
وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾

(30) ఇదే కాబా నిర్మాణ లక్ష్యం. ఎవరైనా అల్లాహ్ విధించిన పవిత్ర నియమాలను గౌరవిస్తే, అది అతని ప్రభువు దృష్టిలో స్వయంగా అతడికి శ్రేష్ఠమైనది. మీ కొరకు పశువులు ధర్మసమ్మతము చేయబడ్డాయి. ఇదివరకే మీకు తెలుపబడినవి తప్ప. కనుక విగ్రహాల మాలిన్యానికి దూరంగా ఉండండి. అసత్యాలు పలుకకండి.

(31) ఏకాగ్రతతో అల్లాహ్ కు దాసులు అవండి, దైవత్వంలో ఆయనకు ఎవరినీ భాగస్వాములుగా చేయకండి. ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా చేసేవాడు ఆకాశం నుండి క్రిందపడిపోయినట్లే. అతనిని, ఇక పక్షులైనా తన్నుకుపోతాయి. లేదా గాలి అతనిని ముక్కలు అయ్యే ప్రదేశానికైనా విసరివేస్తుంది.

(32) ఇదే అసలు విషయం. ఎవరైనా అల్లాహ్ నిర్ణయించిన చిహ్నాలను గౌరవిస్తున్నారంటే అది హృదయాలలోని దైవభీతి వల్లనే.

(33) ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు వాటి ద్వారా లాభం పొందే హక్కు మీకు ఉన్నది. ఆ తరువాత వాటి గమ్యస్థానం ఆ ప్రాచీన గృహం వద్దనే ఉన్నది.

(34) ప్రతి అనుచర సంఘానికి మేము ఒక ఖర్చానీ పద్ధతిని నిర్ణయించాము. ప్రజలు అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన పశువుల మీద ఆయన పేరును స్మరించటానికి. కనుక మీ దేవుడు ఒక్కడే. మీరు ఆయనకే విధేయులు కండి. ఓ ప్రవక్తా! అణకువను అనుసరించే వారికి శుభవార్తను అందజేయి.

(35) వారు ఎలా ఉంటారంటే అల్లాహ్ ప్రస్తావన విన్నప్పుడు వారి మనసులు వణుకుతాయి. వారికి ఏ ఆపదవచ్చినా, దానికి వారు ఓర్పు వహిస్తారు, నమాజ్ ను స్థాపిస్తారు. మేము వారికి ఇచ్చిన ఉపాధి నుండి ఖర్చు చేస్తారు.

ذٰلِكَ ۖ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرْمَتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لِّهِ
عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَاَحَلَّتْ لَكُمْ الْاَنْعَامَ اِلَّا مَا يُثَلَّى
عَلَيْكُمْ فَاَجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ
وَاَجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿30﴾

حَقَّاءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۖ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللّٰهِ فَكَأَمَّا خَرَ مِنَ السَّمَآءِ فَنَظِفْنَهُ الطَّيْرُ اَوْ
يَهْوِيْ بِهٖ الرَّيْحُ فِي مَكَانٍ سَحِيْقٍ ﴿31﴾

ذٰلِكَ ۖ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ
تَّقْوَى الْقُلُوْبِ ﴿32﴾

لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعٌ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحْلُهَا اِلَى
الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿33﴾

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسْكَ لِيَّذُكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ
عَلَىٰ مَا رَزَقْنَهُمْ ۖ مِنْ بَهِيمَةِ الْاَنْعَامِ ۗ فَالْهُكْمُ
اِلٰهُ وَاَحَدٌ فَلَا اَسْلَمُ اِطَّ ۗ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ﴿34﴾

الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَّتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصَّارِيْنَ
عَلَىٰ مَا اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِي الصَّلٰوةِ ۗ وَجِئَا
رَزَقْنَهُمْ يُفْقَوْنَ ﴿35﴾

(36) ఒంటెలను మేము మీ కొరకు అల్లాహ్ చిహ్నాలలో చేర్చాము. మీకు వాటిలో మేలు ఉన్నది. అందువల్ల వాటిని నిలబెట్టి వాటిపై అల్లాహ్ పేరును స్మరించండి. వాటి వీవులు నేలపై ఆనినపుడు వాటిలో నుండి మీరూ తినండి. అడగని అభిమానధనులకూ, అడిగే అభాగ్యులకూ తినిపించండి. ఈ విధంగా మేము ఈ జంతువులను మీ అధీనంలో ఉంచాము. మీరు కృతజ్ఞులై ఉండేందుకు. (37) వాటి మాంసమూ, వాటి రక్తమూ అల్లాహ్ కు చేరదు. కానీ మీ భయభక్తులు ఆయనకు చేరుతాయి. ఆయన వాటిని మీకు ఈ విధంగా వశపరిచాడు. ఆయన ప్రసాదించిన మార్గదర్శకత్వానికి మీరు ఆయన గొప్పతనాన్ని చాటేందుకు. ఓ ప్రవక్తా! సత్కార్యాలు చేసేవారికి శుభవార్త అందించు. (38) నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారిని రక్షిస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ నమ్మకద్రోహి అయిన కృతఘ్నుడ్ని ప్రేమించడు.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَائِعَ وَالْمَعْتَرَّ ۗ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿36﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤَهَا وَلَكِنَّ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۗ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿37﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُجِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿38﴾

19 - 38 వాక్యాల వివరణ :

అవతరణ సందర్భం : అబూజర్ గిఫారీ (రజి) ప్రమాణం చేసి ఇలా అన్నారు : “ఈ వాక్యాలు బద్ర్ యుద్ధంలో హమ్జా (రజి)కు వ్యతిరేకంగా ఇద్దరు అవిశ్వాసులు ఉత్బా మరియు అతని ఇద్దరు సహచరుల గురించి అవతరించాయి.” (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.3673). అయితే ఖైస్ మాత్రం ఈ వాక్యం బద్ర్ యుద్ధంలో అలీ మరియు అబూ ఉబేయ్దుకు వ్యతిరేకంగా ఉత్బ, షీబ, వలీద్ల గురించి అవతరించాయని అభిప్రాయపడ్డారు. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.4375).

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

19 : అంటే మరిగే నీటిని వారి తలలపై నుండి పోయటం జరుగుతుంది. ఆ కాగే నీరు వారి తలలను రంధ్రాలు చేస్తూ వారి కడుపులలోనికి ప్రవేశిస్తుంది. కడుపులో ఉన్నవన్నీ మలద్వారం ద్వారా కాళ్ళపై పడతాయి. మళ్ళీ ఆ వ్యక్తి మొదటి స్థితికి చేరుకుంటాడు. అక్కడి ఒక్క బకెట్ నీళ్ళు భూమిపై వేస్తే ఈ భూమంతా కుళ్ళిపోతుంది. అవిశ్వాసానికి తగిన ఫలితంగా అవమానకరమైన వ్యధాభరితమైన పరలోక శాశ్వత శిక్ష లభిస్తుంది. వీటి నుండి వారిని తప్పించేవాడెవడూ ఉండడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 : ఆ లోహపు గదలను మానవులు, జిన్నులు కలసి కూడా ఎత్తలేరని ప్రవక్త (స) తెలిపారు. వీటితో దెబ్బలు తగలగానే భయంకరమైన కేకలు వేస్తారు. అయ్యా! మా దౌర్భాగ్యం అని చింతిస్తూ విచారిస్తూ ఉంటారు.

23 : ఇహలోకంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేర్లు ప్రవహించే ఉద్యానవనాల్లో ప్రవేశింపజేస్తాడు. స్వర్గంలో వారు బంగారు, ముత్యాల ఆభరణాలు ధరిస్తారు. పట్టువస్త్రాలు ధరిస్తారు. పరస్పరం

పరిశుద్ధ వచనాలతో పలకరిస్తారు. సలామ్ చేస్తారు. స్వర్గ సుఖాలను పొందుతూ అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉంటారు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక సహీహ్ హదీసులో మీరు ప్రపంచంలో పట్టువస్త్రాలు ధరించరాదని ఇక్కడ ధరించినవాడికి పరలోకంలో పట్టువస్త్రాలు ధరించే భాగ్యం కలుగదని హెచ్చరించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.5385) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

24 : ఒక సహీ హదీసులో స్వర్గవాసులు ఉచ్చాసన నిచ్చాసాలలో దైవస్తోత్రంలో నిమగ్నమయి ఉంటారు అని పేర్కొనబడింది. (సహీహ్ ముస్లిం : హ.నెం.5066)

25 : ఈ వాక్యం మక్కా అవిశ్వాసుల గురించి అవతరించింది. వీరు ప్రవక్త (స)ను, ఆయన సహచరులను మక్కాలో ప్రవేశించకుండా చేశారు. ఇటువంటి వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని తెలుపబడింది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

అల్లాహ్ గృహాన్ని దర్శించకుండా వారిని అడ్డగించడం షిర్క్ కన్నా యుద్ధంకన్నా మహోపాపమని, ఇటువంటి వారికి ఘోరమైన శిక్షపడుతుందని హెచ్చరించబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

26 : ఈ వాక్యంలో పవిత్ర గృహంలో నీచకార్యానికి పాల్పడుతున్న అవిశ్వాసులను హెచ్చరించడం జరిగింది. దీని గురించి అల్లాహ్ ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను సూచించాడు. ఇదే మొట్టమొదట ఇబ్రాహీమ్ చే నిర్మించబడిన దైవగృహం. ఈ పవిత్ర గృహం తప్ప ఇతర ఏ గృహ ప్రదక్షిణ చేసినా అది అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించటం అవుతుంది.

27 : అంటే పవిత్ర గృహాన్ని దర్శించటానికి ప్రజలను ఆహ్వానించటం. ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇలా అన్నాడు : “ఓ అల్లాహ్! నా పిలుపు ప్రపంచ ప్రజల వరకు ఎలా చేరుతుంది.” అప్పుడు అల్లాహ్ పిలుపు ఇవ్వడం నీ బాధ్యత. ప్రజల వరకు చేర్చడం మా బాధ్యత అని అన్నాడు. చివరికి ఇబ్రాహీమ్ (అ) కాబా వద్ద ఎత్తుగల ప్రదేశంపై నిలబడి బిగరగా పిలిచారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

28 : అంటే ఉభయ లోకాల లాభాలు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం పరలోక లాభాలు దైవప్రీతి, ప్రసన్నత మరియు ప్రాపంచిక లాభం అంటే జిబహ్ చేయబడిన జంతువులు, వ్యాపారం మొదలైనవి. అంటే ఈ దినాల్లోని సత్కార్యాలు అల్లాహ్ కు అన్నిటికంటే ప్రియమైనవి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

31 : అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాటిస్తూ చెడుకు దూరంగా ఉండాలి. ఇంకా అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించరాదు. మార్గభ్రష్టత్వం వల్ల ఏ విధంగానూ లాభం చేకూరదు. ఆకాశంపై నుండి పడినవాడిని పక్షులైనా పొడిచి పొడిచి తినివేయవచ్చు లేదా సుడిగాలైనా దూరంగా తీసుకువెళ్ళి పడవేయవచ్చు. ఏ విధంగా చూసినా వినాశనం తప్పదు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “అవిశ్వాసి ఆత్మను తీసుకొని దైవదూతలు ఆకాశంపైకి ఎక్కినప్పుడు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవు. అక్కడి నుండి ఆ ఆత్మ ఎత్తి విసరవేయబడుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

32 : చిహ్నాలు అంటే, ఇస్లామీయ ఆదేశాలు. వీటిని గౌరవించటం దైవభీతికి నిదర్శనం. ఖుర్బానీ కొరకు సూచించబడిన జంతువులు కూడా ఇందులోకి వస్తాయి. వాటిని గౌరవించాలి. వాటిని అల్లాహ్ పేరుపై సమర్పించాలి.

34 : ప్రారంభం నుండి ఈ ప్రపంచంలోకి వచ్చిన జాతులన్నిటికీ ఖుర్బానీ ఆదేశం ఇవ్వబడింది. దానికోసం ఒక దినం ప్రత్యేకించబడింది. అంటే కేవలం జంతువులనే సమర్పించాలి. జంతువులను కోసేటప్పుడు అల్లాహ్ నామాన్ని స్మరించాలి. ఇదే ఖుర్బానీ ముఖ్య ఉద్దేశం. ప్రతి కాలంలో మీ దేవుడు ఒక్కడే. అందువల్ల ఆయన్నే ఆరాధించండి. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

35 : ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రియభక్తులకు శుభవార్త తెలియజేయమని ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. వీరి గొప్పతనం ఏమిటంటే వీరి ముందు అల్లాహ్ ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు వీరి మనసులు దైవభీతికి గురవుతాయి. ఇంకా వీరికి

(39) ఎవరికి వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేయబడుతూ ఉండో, వారికి అనుమతి ఇవ్వబడింది, ఎందుకంటే వారు అన్యాయానికి గురియైన వారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేయగల సమర్థుడు. (40) తమ ఇళ్ళ నుండి అన్యాయంగా తరిమివేయబడిన వారి తప్పు కేవలం, “అల్లాహ్ మా ప్రభువు” అని అనటమే. అల్లాహ్ గనుక ప్రజలను ఒకరి ద్వారా మరొకరిని తొలగిస్తూ ఉండకపోతే, ఆశ్రమాలు, చర్చీలు, ప్రార్థనాలయాలు, అల్లాహ్ పేరు అత్యధికంగా స్మరించబడే - మసీదులు - అన్నీ ధ్వంసం చేయబడి ఉండేవే. అల్లాహ్ తనకు సహాయం చేసేవారికి తప్పకుండా సహాయపడతాడు. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడు, మహాబలవంతుడూను.

إِذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَيِّهِمْ ظُلْمًا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفُهِدَمَتِ صَوَامِعُ وَبِيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

కష్టనష్టాలు వస్తే భయపడరు. శాపనార్థాలు పెట్టరు. సహనం, సమయస్ఫూర్తిని పాటిస్తారు. అయిదు వూటల నమాజును స్థాపిస్తారు. ఇంకా వారికి ప్రసాదించబడిన ఆహారంలో నుండి తమ భార్యాబిడ్డలకు, పేదలకు, అగత్యపరులకు తినిపిస్తారు. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

36 : అల్లాహ్ తనను సమర్పించటానికి ఆవు, ఒంటె, గొర్రెలను ఎన్నుకొని విశ్వాసులకు గొప్ప ఉపకారం చేశాడు. వీటిని ముస్లిములు అల్లాహ్ గృహానికి తీసుకొనిపోయి అక్కడ అల్లాహ్ కు సమర్పిస్తారు. దానిద్వారా పుణ్యం సంపాదిస్తారు. దాన్ని జిబహ్ చేసేటప్పుడు “బిస్మిల్లాహ్” ఉచ్చరించాలని ఇంకా దాని మాంసాన్ని మీరూ తినండి, నిరుపేదలకు పెట్టండి అని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఈ వాక్యం ద్వారా ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు భాగాలుగా చేయాలని, ఒక వంతు తనకోసం, మరో వంతు కానుకగా ఇచ్చేందుకు, మరో వంతు పేదలకు దానం చేయటానికి అని సూచించబడింది. విశ్వాసులు జంతువుల మాంసం ద్వారా, పాలద్వారా లాభం పొంది, అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

37 : అజ్జాన కాలంలో విగ్రహారాధకులు తమ విగ్రహాల పేరుపై జంతువులను జిబహ్ చేసి వాటి మాంసాన్ని విగ్రహాలకు పెట్టేవారు. వాటి రక్తాన్ని విగ్రహాలపై చిలకరించేవారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఈ వాక్యంలో మీ మాంసం, రక్తం అల్లాహ్ కు చేరవని, కేవలం మీ భక్తిశ్రద్ధలు అల్లాహ్ కు చేరుతాయని తెలియజేశాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. అంటే మానవులు వాటిని ఆహారంగానూ, పుణ్యసాధనంగానూ ఉపయోగిస్తున్నారు.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “ఈదుల్ అజ్జా నాడు ఖుర్బానీకంటే గొప్ప కార్యం అల్లాహ్ వద్ద మరొకటి లేనేలేదు. ఖుర్బానీ ఇవ్వబడిన జంతువు తీర్చుదినం నాడు హాజరాతుంది. ఖుర్బానీ జంతువు రక్తం నేలపై పడకముందే దాన్ని అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. అందువల్ల సంతోషంగా భక్తిశ్రద్ధలతో ఖుర్బానీ ఇవ్వండి. (ఇబ్నెమాజ)

జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఈదుల్ అజ్జాలో నమాజు పాటించిన తరువాత తన వద్దకు రప్పించబడిన రెండు పోతులను “బిస్మిల్లాహ్” అని పలికి జిబహ్ చేశారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : “వాటిలో ఒకటి నా తరపు నుండి, మరొకటి నా ఉమ్మత్ పేదల తరపు నుండి.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(41) వారికి మేమే గనుక అధికారాన్ని ప్రసాదిస్తే, వారు సమాజ్‌ను స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. సత్కార్యాలు చేయమని ఆదేశిస్తారు. చెడు నుండి నిరోధిస్తారు. సకల వ్యవహారాల అంతిమ నిర్ణయం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. (42) ఓ ప్రవక్తా! వారు నిన్ను నిరాకరిస్తున్నారంటే, వారికి పూర్వం నూహ్, ఆద్, సమూద్ జాతులు. (43) ఇంకా ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు, లూత్ జాతివారు. (44) మరియు మద్యన్ వాసులు కూడా నిరాకరించారు. ఇంకా మూసా కూడా తిరస్కరించబడ్డారు. ఈ సత్యతిరస్కారులందరికీ మొదట్లో నేను వ్యవధి నిచ్చాను. తరువాత పట్టుకున్నాను. మరి నా శిక్ష ఎంత భయంకరంగా ఉంది! (45) దురాగతాలకు ఒడిగట్టిన ఎన్నో జనపదాలను మేము నాశనం చేశాము. ఈనాడు అవి తమ కప్పులపై తలక్రిందులుగా పడి ఉన్నాయి. ఎన్నో బావులు నిరుపయోగంగా పడి ఉన్నాయి. ఎన్నో ఎత్తయిన భవనాలు శిథిలాలుగా మారిపోయాయి. (46) వారు భూమిపై సంచరించలేదా వారి హృదయాలు గ్రహించటానికి. వారిచెవులు వినటానికి? వాస్తవం ఏమిటంటే, కళ్ళు గుడ్డివి అవవు. కాని వక్షముల లోపల ఉన్న హృదయాలు మాత్రం గ్రుడ్డివి అయిపోతాయి.

(47) వారు శిక్ష కొరకై తొందరపెడుతున్నారు. అల్లాహ్ తన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా ఎంతమాత్రం వ్యవహరించడు. కాని నీ ప్రభువు వద్ద ఒక రోజు అంటే మీ లెక్కలో వెయ్యి సంవత్సరాలకు సమానమవుతుంది.

الَّذِينَ اِنْ مَكَرْتُمْ فِي الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَاتَوَّأ الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ
الْمُنْكَرِ ۗ وَاللّٰهُ عَاقِبَةُ الْاُمُورِ ﴿41﴾

وَ اِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَ عَادٌ وَ ثَمُودٌ ﴿42﴾

وَ قَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ وَ قَوْمِ لُوطٍ ﴿43﴾

وَ اَصْحٰبِ مَدْيَنَ ۚ وَ كَذَّبَ مُوسٰى فَاَمْلٰىتْ
لِلْكَافِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْنٰهُمْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرٍ ﴿44﴾

فَكَآئِنَ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ فِهِيَ
خَآوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَ بِيْرٍ مُّعْظَلَةٍ وَ قَصْرِ
مَسْجِدٍ ﴿45﴾

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ
يَّعْقِلُوْنَ بِهَا اَوْ اَذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۚ فَاِنَّهَا لَا
تَعْمٰى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمٰى الْقُلُوْبُ الَّتِي فِي
الصُّدُوْرِ ﴿46﴾

وَ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ
وَ عَدَّةً ۗ وَ اِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ حِسَابًا
تَعْدُوْنَ ﴿47﴾

38 : ఈ వాక్యం జిహాద్ విధించక ముందు మదీనాలో అవతరించింది. అంటే అల్లాహ్ వారి వెంట ఉన్నాడనీ, వారికి తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడని శుభవార్త ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసులు అమానతుల్లో ద్రోహం తలపెడుతున్నారు. వాగ్దానభంగం చేస్తున్నారు. ఇంకా అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరిస్తున్నారు. అందువల్ల అల్లాహ్ వారికి వ్యతిరేకంగా తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. అల్లాహ్ తిరస్కారులను ఎంతమాత్రం ప్రేమించడు. (తైసిరుద్దహ్లాన్)

(48) దుర్మార్గులు జనపదాలు ఎన్నో ఉండేవి. నేను మొదట వాటికి వ్యవధి ఇచ్చాను. తరువాత పట్టుకున్నాను. అందరూ తిరిగి నా వైపునకే రావలసి ఉంది. (49) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, “మానవులారా! నేను మీకు కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరించే వ్యక్తిని మాత్రమే.” (50) కనుక విశ్వసించి మంచి కార్యాలు చేసేవారికి క్షమాభిక్ష మరియు గౌరవప్రదమైన ఉపాధి కూడా లభిస్తుంది. (51) మా వాక్యాలను కించపరచడానికి ప్రయత్నించే వారే నరకవాసులు. (52) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం కోరుకున్నప్పుడు అతని కోరికలో షైతాన్ జోక్యం చేసుకోని ఏ ప్రవక్తనూ, ఏ సందేశహరుణ్ణి మేము పంపలేదు. ఇటువంటి షైతాన్ జోక్యాలను అల్లాహ్ నిర్మూలిస్తాడు. మరియు తన వాక్యాలను పటిష్ఠపరుస్తాడు. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుని, మహావివేకి. (53) ఎందుకంటే ఎవరి హృదయాలు రోగానికి గురయ్యాయో, మరెవరి హృదయాలు మొద్దుబారి పోయాయో వారి కొరకై, షైతాన్ కల్పించిన చెడును, ఒక పరీక్షగా చెయ్యటానికి. వాస్తవం ఏమిటంటే ఈ దుర్మార్గులు శత్రుత్వంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. (54) జ్ఞానవంతులు ఇది నీ ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చిన సత్యమని తెలుసుకోవటానికి, వారు దాన్ని విశ్వసించటానికి, వారి హృదయాలు ఆయన ముందు వినములవటానికి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విశ్వసించేవారికి ఎల్లప్పుడూ సన్మార్గం చూపుతాడు. (55) అవిశ్వాసులు దానిని గురించి అనుమానంలోనే ఉంటారు. చివరికి వారిపైకి ప్రళయ ఘడియ అయినా వచ్చిపడుతుంది లేదా ఒక దౌర్భాగ్యదినపు శిక్ష అయినా అవతరిస్తుంది. (56) ఆనాడు రాజ్యాధికారం అల్లాహ్ దే అవుతుంది. ఆయన వారి మధ్య తీర్పు ఇస్తాడు. విశ్వసించినవారు, మంచి పనులు చేసినవారు, వరాలతో నిండిన ఉద్యానవనాలలోకి ప్రవేశిస్తారు.

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمَلَيْتَ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ
أَخَذْنَاهَا ۖ وَالِى الْمَصِيرِ ﴿48﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿49﴾
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿50﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِرِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿51﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا
إِذَا تَمَّيى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ ۖ فَيَنسُخُ
اللَّهُ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ أَيْتَهُ ۗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿52﴾

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ
الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿53﴾

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
فِيَوْمِئِذٍ بِهِ فَتُحْبَتُ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿54﴾

وَلَا يَرَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَّةٍ مِنْهُ حَتَّى
تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ
عَقِيمٍ ﴿55﴾

الْمَلِكِ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۗ يُحْكِمُ بَيْنَهُمْ ۗ فَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿56﴾

(57) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారికి, మా వాక్యాలను తిరస్కరించినవారికి అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది. (58) అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయిన వారికి, తరువాత చంపబడిన వారికి లేదా మరణించిన వారికి అల్లాహ్ మంచి ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ యే ఉత్తమ ప్రదాత. (59) వారు కోరుకునే స్థలానికి ఆయన వారిని చేరుస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సర్వమూ తెలిసినవాడు. సహనం కలవాడూను. (60) ఇది వారి పరిణామం. ఇక ఎవరయితే తనపై జరిగిన అన్యాయం మేరకే ప్రతీకారం తీర్చుకునేవాడు, పైగా అతనిపై అత్యాచారం కూడా జరిగివుంటే అల్లాహ్ అతనికి తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, మన్నించేవాడూను. (61) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, రాత్రి నుండి పగటినీ, పగటి నుండి రాత్రినీ వెలికితీసేవాడు అల్లాహ్ యే గనుక. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ చూసేవాడు గనుక. (62) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, అల్లాహ్ యే సత్యం గనుక. అల్లాహ్ ను కాదని వారు వేడుకునేవన్నీ అసత్యం గనుక. అల్లాహ్ యే ఆధిక్యం గలవాడు మరియు మహోన్నతుడు. (63) ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ నీటిని కురిపించటాన్ని, దాని ద్వారా భూమి సస్యశ్యామలం అవటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ అత్యంత సూక్ష్మదృష్టికలవాడు. సర్వమూ తెలిసినవాడూను.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ
مَاتُوا لَيَرْزُقَهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۗ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٨﴾

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يََّرْضَوْنَ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ
حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

ذَٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ
عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَسِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَسِّجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ ۗ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ ۗ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
هُوَ الْبَاطِلُ ۗ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ فَتُصْبِحُ
الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾

39 - 63 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మన కోసం నియమించిన రాత్రీపగలు కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే అని చెప్పడం జరిగింది. ఎల్లప్పుడూ చీకటి ఉన్నా, లేదా వెలుతురు ఉన్నా జీవితం దుర్భరమయిపోయేది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాలను, ప్రసాదాలనూ గుర్తుచేస్తూ ప్రకాయం తప్పనిసరిగా రానున్నదని, తీర్చుదినం నాడు మానవులందరినీ విచారించడం తప్పదని, చాలామంది మానవులు దైవానుగ్రహాలను పొందుతూ ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారనీ, అయితే వారు ఏమాత్రం ఆరాధనకు అర్హులు కారని, అల్లాహ్ మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడనీ, తన ఆరాధన కొరకే అల్లాహ్ మానవులను సృష్టించాడని పేర్కొనబడింది.

39, 40 : మక్కాలో ముస్లిములు అత్యాచారాలకు గురయ్యారు. తమ ఇళ్ళ నుండి గెంటివేయబడ్డారు. వారు అల్లాహ్ మాత్రమే మా ఆరాధ్యుడని విశ్వసించడం తప్ప మరే అపరాధం చేయలేదు. వాళ్ళపై జరిగిన అన్యాయానికి తగిన ప్రతీకారం వారు తీర్చుకోవటానికి జిహాద్ కొరకు ప్రోత్సహించబడింది. ఎందుకంటే తగిన ప్రతీకారం తీర్చుకోవటంలో ఏమాత్రం తప్పులేదు. ఇలా చేయకపోతే నిరంతరం వారు ముస్లిములను హింసిస్తూ ఉంటారు. ముస్లిముల ప్రార్థనాలయాలను నేలమట్టం చేస్తూ ఉంటారు. అల్లాహ్ కు సహాయం చేసేవారికి అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడనే విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తుంచుకోవాలి.

41 : అంటే వారు అల్లాహ్ కు ఎలా సహాయపడతారంటే నమాజ్ స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. మంచినీ చేయమని ఆదేశిస్తారు. చెడును నివారిస్తారు. ఎందుకంటే ప్రతి విషయం అల్లాహ్ వైపునకే వెళుతుంది. అందువల్ల నిత్యం ఆయనకే భయపడుతూ ఉండాలి.

42, 43 : అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను అనేక బాధలకు గురిచేశారు. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)కు సహన స్థాయిర్యాలు కలిగి ఉండమని సెలవియ్యబడింది. ప్రతి కాలంలో ప్రవక్తల పట్ల అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రవర్తించారని ఓదార్చబడింది. ప్రవక్తలను తిరస్కరించటం, ధిక్కరించటం జరుగుతూ వచ్చింది. వారికి గడువు ఇవ్వటమూ జరిగింది. చివరకు వారిని అకస్మాత్తుగా పట్టుకోవటమూ జరిగింది. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

ప్రవక్త (స) ఇలా హెచ్చరించారు : “అల్లాహ్ అత్యాచారికి గడువు ఇస్తాపోతాడు. చివరికి పట్టుకుంటాడు. అయితే పట్టుకుంటే మాత్రం వదలడు.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

44, 45 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని బోధిస్తున్నాడు. మేము అనేక అవిశ్వాస జాతులను సర్వనాశనం చేసివేశాము. వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారు. ఇప్పుడు వారి గృహాలు శిథిలావస్థలో పడి ఉన్నాయి. వారి బావులు వ్యర్థంగా పడివున్నాయి.

సూరె నిసాలోని 78వ వాక్యంలో ఇలా ఉంది : “మీరు ఎక్కడ ఉన్నా మరణం సమీపిస్తుంది. కోటల్లో ఉన్నా భవనాల్లో ఉన్నా మరణం తప్పకుండా వస్తుంది.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : మక్కా అవిశ్వాసులను, ఇతర అవిశ్వాసులను భూమిపై సంచరించి ప్రాచీన జాతుల అంతం ఎలా జరిగిందో, ఎందుకు జరిగిందో మొదలైన వాటిని ఆలోచించమని హితోపదేశం చేయబడింది. మీరు వీటి ద్వారా గుణపాఠం ఎందుకు నేర్చుకోరు. అవిశ్వాసానికి గురైన వారి మనసులు కళ్ళు, అంధత్వానికి గురవుతాయి. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

అంధత్వానికి గురైతే వాటిల్లే నష్టం తాత్కాలికమైనదే. కాని హృదయాల్లో అంధత్వానికి గురైతే ఉభయలోకాలనూ కోల్పోవటం జరుగుతుంది. గుణపాఠం నేర్చుకోలేరు, సన్మార్గం అనుసరించనూలేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47 : ఈ వాక్యం నజ్ బిన్ హారిస్ మరియు అతని సహచరుల గురించి అవతరించింది. వీరు అల్లాహ్ శిక్ష ఎప్పుడు వస్తుంది? అని ఎగతాళి చేసేవారు. ధిక్కరిస్తూ ప్రవక్త (స)ను హేళన చేసేవారు.

కొందరు అవిశ్వాసులు ఓ అల్లాహ్! ఈ ఖుర్ఆన్ నీ గ్రంథమే. అయితే ఆకాశం నుండి మాపై రాళ్ళు వర్షం కురిపించు లేదా మరేదైనా భయంకరమైన శిక్ష అవతరింపజేయి.” (అల్ అన్ ఫాల్ : 32) అని ప్రార్థించేవారు.

50 : అయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినవారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయడం జరుగుతుంది. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

51 : అల్లాహ్ దాసులను సన్మార్గం నుండి దూరం చేయడంలో శ్రమించే వారు అల్లాహ్ ను అధిగమించగలమని భావిస్తున్నారు. అల్లాహ్ ను ఎవరూ అధిగమించలేరని వారు తెలుసుకోవాలి. ఇటువంటి వారి నివాసం నరకం అవుతుంది.

52 : నీకంటే ముందు మేము పంపిన ప్రవక్తల పట్ల కూడా పైతాన్ ఈ విధంగానే ప్రవర్తించాడు. పైతాన్

(64) ఆకాశాలలో ఉన్నదీ, భూమిలో ఉన్నదీ అంతా ఆయనదే. నిస్సందేహంగా ఆయనే నిరపేక్షాపరుడు, స్తుతింపబడేవాడు. (65) భూమిపై ఉన్న సమస్తాన్నీ ఆయన మీకు వశపరచటం, ఆయనే పడవను నియమబద్ధం చేయటం, అది ఆయన ఆజ్ఞానుసారం సముద్రంలో నడవటం, ఆయనే ఆకాశాన్ని నిలిపి ఉంచటం, అది ఆయన అనుమతి లేకుండా నేలపై పడవకపోవటం మీరు చూడటం లేదా? వాస్తవం ఏమిటంటే, మానవుల పట్ల అల్లాహ్ ఎంతో వాత్సల్యం కలవాడు. ఎంతో కరుణగలవాడు. (66) ఆయనే మీకు జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు, ఆయనే మీకు మృత్యువును కలుగజేస్తాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. నిజంగానే మానవుడు పరమ సత్యతిరస్కారి.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهٗوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٦٤﴾
 اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِاَمْرٍ ۙ وَّيُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ اَنْ تَقَعَ عَلٰى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٥﴾
 وَهُوَ الَّذِيْ اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ۗ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿٦٦﴾

అల్లాహ్ వాక్యాల్లో అసత్యాన్ని కల్పించి వాటిని అవిశ్వాసుల వరకు చేరవేస్తాడు. కాని అల్లాహ్ వీటిని తొలగించి తన ఆదేశాలను పటిష్ఠపరిచాడు.

53 : అవిశ్వాసం, కాపట్టం తమ మనసులలో ఉన్నవారూ, పాపకార్యాల్లో చాలా దూరం పోయినవారు షైతాన్ వలకు గురవుతారు.

54 : అల్లాహ్ పట్ల భీతి కలిగి ఉన్నవారి విశ్వాసం అధికమవుతుంది. వారు అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని సత్యమైనదిగా భావిస్తారు. సన్మార్గాన్నే అనుసరిస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

55 : అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్ పట్ల అనుమానం వ్యక్తం చేస్తూఉంటారు. చివరికి ప్రళయం సంభవిస్తుంది. లేదా అకస్మాత్తుగా దైవశిక్ష వారిని చుట్టుముట్టుతుంది. ఏం జరిగినా వారికి ఎటువంటి లాభము చేకూరదు. ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు దీన్ని బద్ద యుద్ధంగా పేర్కొన్నాడు. ఇందులో చాలామంది అవమానకరంగా చంపబడ్డారు. చాలామంది బందీలయ్యారు. అప్పుడు వారికి ఇస్లాం, ఖుర్ఆన్ సత్యం అని తెలిసిపోయింది. (త్రైసిరుద్రహ్మాన్)

56 : తీర్పుదినం నాడు అధికారం కేవలం అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. దైవప్రీతి కొరకు తమ ఇళ్ళను, బంధుమిత్రులను దూరం చేసుకున్నవారు, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడినవారు, పోరాడుతూ చంపబడినవారూ సహజంగా మరణించిన వారు స్వర్గంలో అల్లాహ్ ఆతిథ్యం పొందుతారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

60 : అంటే ఎవరిపట్ల అయినా అన్యాయం జరిగితే దానికి సమానంగా ప్రతీకారం తీర్చుకోవచ్చు. సామాజిక జీవితంలో దీని ద్వారా ప్రశాంతత నెలకొంటుంది. (అహ్మదీయల్ బయాన్) (అలి ఇబ్రూన్ : 26, 27ని చూడండి.)

63 : అల్లాహ్ మాత్రమే ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. గాలులను పంపిస్తాడు. మబ్బులను ప్రయాణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత వాటిని కరిగించి వర్షం కురిపిస్తాడు. మృత భూమికి జీవం పోస్తాడు. అది పచ్చని పైర్లతో, మొక్కలతో, వృక్షాలతో కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. ఈ విశ్వం అంతా కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(67) ప్రతి అనుచర సంఘానికి మేము ఒక ఆరాధనా పద్ధతిని నిర్ణయించాము. అది దానిని అనుసరిస్తోంది. కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారు ఈ విషయంలో నీతో తగాదా పడకూడదు. నీవు నీ ప్రభువు వైపునకు ఆహ్వానించు. నిస్సందేహంగా నీవు సన్మార్గంపై ఉన్నావు. (68) ఒకవేళ వారు నీతో వివాదానికి తలపడితే, ఇలా అను, “మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. (69) ప్రకయం నాడు అల్లాహ్ మీ మధ్య మీరు విభేదించుకుంటూ ఉన్న విషయాలన్నిటి గురించి తీర్పు చెబుతాడు. (70) ఆకాశంలోనూ, భూమిపైనా ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి అల్లాహ్ కు తెలుసని నీవు ఎరుగవా? అంతా ఒక గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. అల్లాహ్ కు ఇదేమంత కష్టం కానేకాదు. (71) ఈ ప్రజలు అల్లాహ్ ను కాదని ఎవరినైతే ఆరాధిస్తున్నారో, వారి కొరకు అల్లాహ్ ఏ ప్రమాణాన్నీ అవతరింపజేయలేదు. వీరికి కూడా దాని గురించి ఏమీ తెలియదు. ఇటువంటి దుర్మార్గులకు సహాయపడే వాడెవ్వడూ లేడు. (72) వారికి స్పష్టమైన మా వాక్యాలను వినిపించినప్పుడు, సత్యతిరస్కారుల ముఖాలు మాడిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. ఇంకా వారు మా వాక్యాలను వినిపించే వారిపై వెంటనే విరుచుకు పడతారేమో అనిపిస్తుంది. వారికి ఇలా చెప్పు : “దీనికంటే కూడా ఘోరమైన విషయం నేను మీకు తెలుపనా? అది అగ్ని. సత్యాన్ని స్వీకరించక నిరాకరించే వారి విషయంలో అల్లాహ్ దానిని గురించి వాగ్దానం చేశాడు. అది అతి చెడ్డ నివాస స్థలం.” (73) మానవులారా! ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వబడుతోంది; దానిని శ్రద్ధగా వినండి. అల్లాహ్ ని వదలి మీరు ఏ దేవుళ్లను వేడుకుంటున్నారో, వారందరూ కలసి కూడా ఒక్క ఈగను సృష్టించ దలచినా, అలా చేయలేరు. అంతేకాదు, ఒకవేళ ఈగ వారి నుండి ఏదైనా వస్తువును లాక్కుపోయినా, వారు దానిని విడిపించుకు రానూ లేరు. సహాయాన్ని అర్థించేవారూ, అర్థింపబడేవారూ ఇద్దరూ బలహీనులే.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَارِزُ عَنَّا فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۗ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿67﴾

وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿68﴾

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿69﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ بَصِيرٍ ﴿70﴾

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿71﴾

وَإِذَا تَنَالَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۗ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا ۗ قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكُمْ ۗ النَّارُ ۗ وَعَدَاهَا اللَّهُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۗ ﴿72﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ فَاستَبْعُوا لَهُ ۗ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۗ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿73﴾

(74) అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని వారు గుర్తించవలసిన విధంగా గుర్తించలేదు. నిజానికి అల్లాహ్ మాత్రమే శక్తిమంతుడు, గౌరవనీయుడూను. (75) యదార్థం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ సందేశహారులను దైవదూతల నుండి, మానవుల నుండి ఎన్నుకుంటాడు. ఆయన అన్నీ వింటాడు. అన్నీ చూస్తాడు. (76) ప్రజల ముందు ఉన్న దానిని ఆయన ఎరుగును. వారికి గోప్యంగా ఉన్నదాన్నీ ఆయన ఎరుగును. వ్యవహారాలన్నీ ఆయన వైపునకే మరలుతాయి. (77) విశ్వాసులారా! రుకూ చేయండి. సజ్దా చేయండి. మీ ప్రభువునే ఆరాధించండి. సత్కార్యాలు చేయండి. తద్వారానే మీకు సాఫల్యం లభిస్తుంది. (78) అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయండి. జిహాద్ చేయవలసిన విధంగా. ఆయన మిమ్మల్ని తన సేవకై ఎన్నుకున్నాడు. ధర్మంలో మీకు ఏ ఇబ్బందినీ ఉంచలేదు. మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ధర్మంపై స్థిరంగా ఉండండి. పూర్వం కూడా అల్లాహ్ మీకు ముస్లిమ్ అనే పేరునే పెట్టాడు. ఇందులో కూడా, దైవప్రవక్త మీ విషయంలో సాక్షిగా ఉండటానికి మరియు మీరు ప్రజల విషయంలో సాక్షులుగా ఉండటానికి. కనుక నమాజును స్థాపించండి, జకాత్ ఇవ్వండి, అల్లాహ్ తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి. ఆయనే మీకు సంరక్షకుడు, ఎంతో మంచి సంరక్షకుడు, ఎంతో మంచి సహాయకుడూను.

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾
 اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾
 يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾
 وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۗ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۗ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۗ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ ۖ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ ۗ هُوَ مَوْلَاكُمْ ۖ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

64 - 78 వాక్యాల వివరణ :

65 : జీవ పదార్థాలనూ, నిర్జీవ పదార్థాలనూ, జంతువులనూ, వృక్షాలనూ, కొండలనూ, పర్వతాలనూ, నదులనూ, సముద్రాలనూ మీ ప్రయోజనాల కొరకు అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఓడలు ఆయన అనుమతితోనే పయనిస్తాయి. ఆకాశాన్ని ఏ ఆధారం లేకుండా సృష్టించాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల దయ, కరుణగలవాడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

66 : ఉనికి కూడా లేని మిమ్మల్ని సృష్టించింది ఆయనే. ఆయనే మీకు మరణాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరల ఆయనే మిమ్మల్ని సజీవంగా లేపుతాడు. ఆయన వద్దకే మీరు వెళ్ళవలసి ఉంది. అలాంటప్పుడు ఆయన్ను వదలి

ఇతరుల్ని ఆరాధించటానికి మీకు సిగ్గుగా లేదా? ఏది ఏమైనా మానవుడు చాలా కృతఘ్నుతగల వ్రాణి. (త్రైసీరుప్రహ్మీన్)

67 : ప్రతి ప్రవక్తకూ ఒక జీవిత విధానం ఇవ్వబడింది. 'మన్ సక్' అంటే మానవులు తరచూ వచ్చిపోయే స్థలం. మంచికైనా, చెడుకైనా. అందువల్లే హజ్ ఆచరణలను 'మనాసిక్' అంటారు. ఎందుకంటే ప్రజలు ఇక్కడికి వస్తూ పోతూ విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటారు. ఇస్లామ్ ధర్మంలో నిర్ణయించిన ఆరాధనా పద్ధతులను తెలియజేయటం జరిగింది. వెనుకటి పద్ధతులన్నిటినీ రద్దు చేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు సర్వమానవాళికి ఈ మార్గమే, ఈ విధానమే శరణ్యం. ప్రజలు దాన్ని స్వీకరించేబదులు, దాని గురించి కలహించుకుంటున్నారు. నాతో వాదోపవాదాలకు దిగుతున్నారు. ఇదంతా అల్లాహ్ కు తెలుస్తూనే ఉంది. వివరాలకు సూరె అహ్ బాఫ్ : 48నిచూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నై కసీర్)

70 : భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్నదీ, జరిగిందీ, జరుగుతున్నదీ, జరిగేదీ అంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు. విశ్వవార్తలన్నీ ఆయనకు తెలుస్తూనే ఉన్నాయి. అవన్నీ దివ్య గ్రంథంలో ఉన్నాయి.

ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటానికి 50 వేల సంవత్సరాలకు ముందే విశ్వజాతకాన్ని వ్రాయడం జరిగింది. అన్నిటికంటే ముందు అల్లాహ్ కలాన్ని సృష్టించాడు, దాన్ని వ్రాయమని ఆదేశించాడు. అప్పుడు కలము “ఏమి వ్రాయాలి” అని అడిగింది. దానికి అల్లాహ్ తీర్పుదినం వరకు జరిగే సంఘటనలను వ్రాయి” అన్నాడు. కలము వ్రాసింది.

71 : ఈ వాక్యంలో విగ్రహారాధకుల అజ్ఞానాన్ని అమాయకత్వాన్ని ఎత్తిచూపడం జరిగింది. వారు ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలు లేకుండా అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరుల ఆరాధనలో నిమగ్నులై ఉన్నారు. వీరిని అల్లాహ్ విచారించటం జరుగుతుంది. నిస్సందేహంగా అవిశ్వాసులు సాఫల్యం పొందలేరు. బహుదైవారాధన వారు కల్పించుకున్నదే. వీరు తమ తాతముత్తాతల పట్ల అంధానుసరణకు గురయ్యారు. పైతాన్ వారి చేష్టలను వారి కొరకు ఆకర్షణీయంగా చేశాడు. మరియు బహుదైవారాధన పర్యవసానం చాలా చెడ్డది. విగ్రహారాధకులు దుర్మార్గులు. దుర్మార్గులకు అల్లాహ్ కు వ్యతిరేకంగా సహాయం చేసేవారెవరూ ఉండరు.

72 : అల్లాహ్ ఆదేశాలనూ, సాక్ష్యాధారాలనూ వారికి తెలియజేసే ప్రయత్నం చేస్తే, వారిపై దాడి చేసేవారు. వారిని ఆపదలకు, కష్టాలకు గురిచేసేవారు. అనేక విధాలుగా హింసించేవారు. చేయిచేసుకునేవారు. ఈ నీచులు ఎప్పుడూ దుర్బాషలాడేవారు.

వారిశిక్ష నరకాగ్ని అని వారిని హెచ్చరించమని మహాప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. అందులో వీరు కాల్చబడతారు. బుద్ధిజ్ఞానాలను ఉపయోగించండి. అసభ్యకరమైన చేష్టలకు దూరంగా ఉండండి అని హితబోధ చేయబడింది. అవిశ్వాసులు ప్రవేశించే ఆ నరకం అత్యంత ప్రమాదకరమైనది, నీచమయినది.

73 : ఇందులో విగ్రహాల బలహీనతను, ఆరాధకుల బుద్ధిహీనతను గురించి ప్రస్తావించబడింది. మీరు పూజిస్తున్న ఈ విగ్రహాలు ఒక్క ఈగను కూడా సృష్టించలేవు. విగ్రహాలన్నీ కలిసినా ఇది సాధ్యం కాని పని. ఈగను అలా ఉంచి దాని ఒక్క రెక్కను కూడా సృష్టించలేరు. ఆరాధించేవారూ, ఆరాధింపబడేవారూ - ఇద్దరూ బలహీనులే. విగ్రహాలు మరియు ఈగ అల్లాహ్ వద్ద చాలా మామూలు సృష్టితాలు.

74 : అంటే వీరు అల్లాహ్ విలువను, గొప్పతనాన్ని గుర్తించలేదు. ఆయన ఈ సృష్టికే పాలకుడు. ఔన్నత్యం కలవాడు.

75 : ఆ అల్లాహ్ తన సందేశహారులుగా దైవదూతలను, పురుషులను ఎన్నుకున్నాడు. అయితే ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, చూసేవాడూ. (త్రైసీరుప్రహ్మీన్)

76 : అంటే, అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉండటం, సత్కార్యాలు చేయటంలోనే సాఫల్య రహస్యం దాగి ఉంది. ముస్లిములు ఈ విషయాన్ని గ్రహిస్తే ఎంతో బాగుండేది!

78 : ఈ వాక్యం ద్వారా ముస్లిములకు దైవమార్గంలో కృషి చేయమని ప్రోత్సహించబడింది. అంటే నోటిద్వారా, చేతి ద్వారా, ధనం ద్వారా మానవ కళ్యాణానికి కృషి చేయాలి. ఎందుకంటే దీనికి చాలా గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది.

మీ వద్దకు గొప్ప ప్రవక్తను పంపడం జరిగింది. మీకు పరిపూర్ణ జీవన విధానాన్ని ఇవ్వటం జరిగింది. ధర్మంలో మీకు ఎలాంటి అసౌకర్యాన్నీ ఉంచలేదు. శక్తికి మించినటువంటి బాధ్యతనూ మోపలేదు. కాబట్టి ముస్లిములు నమాజును స్థాపించాలి. దానధర్మాలు చేయాలి. అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆశ్రయించాలి. ఆయనే ఉత్తమ సంరక్షకుడు. ఉత్తమ సహాయకుడు.

